ناسان و کەنناسان!!

نوری بێخاڵی

یەکێك لەو شتانەی لەم ولأتە زۆر بێزارم دەکات، ئەوەیە کە لەسەر تابلۆی زۆربەی سەندیکا و ڕێکخراوەکان، لە بەردەم ناوی زۆر لەوانەی شت دەنووسن، ئەو پاشگری (ناسان)ـەیە، کە لێمان بووە بە مەتەڵ و ڕۆژێکیش لە واری کرداریدا ئەو زاتانەمان نەبینی و بۆیان نەسەلماندین، کە ئەو کار (ناس)ـەن، کە خۆیانی پێ هەڵدەکێشن، یان نا، تەنانەت لەو باوەڕە دام کە ئەو کارەی، یان ئەو پسپۆرییەی ئەو بەڕێزانە گوایە هەیانە و نازی پێوە دەکەن و بۆ خۆیان داتاشیووە، ڕەنگبێ هەر نەیناسن، یاخود بەباشیان نەناسیووە و تەنها بۆ ئەوەیانە خۆیانی پێ لە خەڵك جیا بکەنەوە.

یاساناسان، کۆمەڵناسان، مافناسان، دەروونناسان، فەلەکناسان و چەندین ناسانی تر، لەو کۆمەڵگایەی ئێمەدا بوونەتە بارگرانی بەسەر حکومەت و خەڵك، من ناڵێم هەموویان، چونکە زیادەڕۆیی و بێویژدانییەکی گەورەیە، بەڵام گومانم لەوە نییە کە زۆربەی هەرە زۆری ئەو نەناسانە بە چارەکی چارەکی کەنناسان (ببورن کە لەبەر هارمۆنیای بابەتەکە و وەرگرتنی هەناسەی تەنز وشە عەرەبییەکەم تەوزیف کردووە، کە مەبەستم مرۆڤە سادە و خزمەتگوزارەکانی شارەوانین) سوودی ئەو وڵات و گەل و حکومەتەیان نەبووە و نییە و ئەگەر وا بڕوا لە زیان و مشەخۆری زیاتر کەڵکی سووتووی جگەرەیەکیان بۆ خەڵك و حکومەت نابێ. دەڵێم زۆربەیان، چونکە دڵنیام دەگمەنن ئەوانەی لەو بوارانەدا بەدەستڕەنگینی و بیری تیژ و مەعریفەی قووڵەوە کار دەکەن و جێ پەنجەی کاریان دەبینرێ و هەستی پێدەکرێ.

ئاخر ئەو نەناسانەی تەنها بە قات و ریبات و جانتایەکی فشۆڵ و چاویلکەیەکی فۆتۆ بەبەردەمماندا دێن و دەچن تا ئەم چرکەساتەش هەموو ئەو چەمك و بابەت و تیۆرانەی پێمانی دەفرۆشنەوە، جگە لەوەی بەرهەمی بیرکردنەوە و قووڵ بوونەوە و داهێنانی خۆیان نییە و کاوێژکردنەوەیەکی (سەقەت)ی رووماڵکراو و ماکیاژکراوی تێز و هزر و تیۆر و بۆچوون و فەلسەفەی دەرەوەی دونیای کوردییە، کە بەداخەوە زۆر جار ناوەڕۆکی زانستییانەی ئەو تێز و تیۆرانەیان بەناوی پرۆژە و لێکۆڵینەوە و شتی لەو بابەتە پەڕوباڵ کردووە، هاوکاتیش خوێندنەوەیەکی ورد و زانستی و لۆژیکیان بۆ ئاستی هوشیاری و قۆناغی گەشەی کۆمەڵایەتی و هەلومەرجی ئابووری و ڕەوشی سیاسی و بارودۆخی دەروونی کوردستان و تاکی کوردیان پێ نییە.

بەشبەحاڵی خۆم چەند ناوێکی دانسقەی ئەو بوارانەی لێ دەرچێ، کە بەپەنجەی دەست دەژمێردرێن، ئەگینا نەك هەر گومانم هەیە، بگرە باوەڕم بە ئاستی زانستی و هوشیاری مەعریفی و توانا و شارەزایی و باکگراوندی زۆرێك لەو ناسە نەناسانەی کوردستان نییە، چونکە ئەگەر وا نییە، بۆ ئێستا کوردەواری و کوردستان لەو ڕەوشە نالەبارە کۆمەڵایەتی و سیاسی و قەیرانە دەروونی و ئابووری و یاساییانەدا دەیناڵاند، ئێ خۆ ئەوەش خەتای حزب و کەمتەرخەمی و گەندەڵی حکومەت نییە، ئەوە نییە دەیان ڕێکخراو بە پاشگری ئەو ناسانە مانگانە بە کۆش یارمەتی و بەخشین لە حکومەت و بن دیواریش لە ڕێکخراوە بیانییەکان وەردەگرن و داریشیان نەختسۆتە سەر بەرد، چش لەو ناسە نەناسانەیش کە قسەی قەبە قەبە لە مەجلیس و کۆڕان دەکەن!!

ئەوەتا لە سای ئەو هەموو ناسە نەناسان، پەتا و دیاردە کۆمەڵایەتییەکان نەك چارەسەریان بۆ نەدۆزراوەتەوە، بگرە درك بە سروشت و ماهییەتیشیان نەکراوە و پەی بە فاکتەری دەرکەوتن و تەشەنەسەندنیان نەبراوە و تا دێت و ڕۆژ دوای ڕۆژ زیاتر و هەجۆرتر دەبن .. وەکو تر کوردەواری و تاکەکانی لە بارێکی زۆر شپرزە و شێواو و ناسەقامگیرو شڵەژاوی دەروونیدا دەژییێت و ئەو مرۆڤی کوردە، کە گیرۆدەی دڵەڕاوکێیەکی بەردەوام بووە و کەس لەوانە بیرێکی قوڵ و خوێندنەوەیەکی زانستیان بۆ نەکردووە .. سیستەم و بیرکردنەوە و شێوازێکی ئابووری شك نابەیت و هەر قەیرانی جۆراوجۆری ئابوورییە بەربینگی خەڵك و حکومەتی گرتووە و کەسێك لەوانە شك نابەیت بێت و پرۆژە و پلانێکی هەبێت تا لەو گێژاوە دەربچین .. لەسای ئەو هەموو یاساناس و مافناسانە، جگە لەوەی ڕۆژانە سوکایەتی بە یاسا دەکرێ، هاوکاتیش لە گەڕاندنەوەی کۆمەڵگا بۆ ژێر سێبەری کولتوری باوەڕسالاری و نەریتگەرا و پیاوسالاری شازی یاسا دادەرێژرێن (پرۆژە یاسای فرەژنی وەك بچوکترین نموونە).

پێم ناڵێن بیرتان بۆ چی و کام لا دەچێت کاتێ لەو ولأتەدا ببینن، یاساناس هەیە بە پێشێلکردنی یاسا خوێندنی یاسای تەواو کردووە .. کۆمەڵناس هەیە ئێستاشی لەگەڵدا بێت عورفی کۆمەڵایەتی و ئەحکامی عورفی لێك جیا ناکاتەوە .. مافناس هەیە دادنووس و دادورەی لێکۆڵینەوە لەیەکتری هەڵاوێر ناکات .. دەروونناس هەیە، ئێستاش مرۆڤی دواکەوتوو لە ڕووی عەقڵی بە شێت ناو دەبات و پێی وایە نەرجسیەت لە گوڵی نێرگزەوە هاتووە .. فەلەکناس و پاراسایکۆلۆژیست هەیە دەیەوێ بە سوك وسانایی خەڵك شایەتمانی بۆ نوشتە و دوعا و خورافەی فڕینی مرۆڤ لە سەردەمی جیهانگیری و ماڵئاوایی موعجیزەکاندا بێنێ؟! ئەمەش لە کاتێکدایە کە خزمەتگوزار و کارگوزارێکی شارەوانی (کە لای ئێمە بە زمانە عەربییەکەیمان گرتووە و پێی دەڵێن کەنناس!!)، بەرامبەر مووچەیەکی مەمرە و مەژی، هەرچی خۆڵ و خاشاك و زبڵ و پاشماوەی پیسی کۆڵان و شەقامی ئەم ولأتە و بەر دەرگای ماڵانمان هەیە بە دڵسۆزییەوە خاوێن دەکاتەوە، مرۆڤێکی سادە و ساکار و خاکی بەبێ بڕوانامە درك بە ئەرك و بەرپرسیارێتی مێژوویی سەرشانی خۆی دەکات و لە خۆبووردووانە زۆرترین و جوانترین و شارستانیترین خزمەت (لە بەرامبەر کەمترین مووچە و بەبێ خۆدزینەوە لە کار و پەنار بردنە بن دیوار و پێشکەشکردنی پروپۆزەڵی بازرگانی و پڕکردنەوەی وەسڵی چالاکییە خەیاڵییەکان و........) بە ئێمە و ولأت و ئەو (ناسان)ـە نەناسانە دەکات، کەوابوو بۆ هەمووومان بەیەکەوە و بە نەوازشەوە لە بەرامبەر ئەو مرۆڤەدا نەڵێین: سڵاو بۆ (کەنناس)ی ژینگە و پاکوخاوێنی پارێزی کارناس!!